

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства розвитку громад
та територій України

25 листопада 2025 року № 1627

Порядок проведення технічного розслідування аварійних подій, пов'язаних із судноплавством на внутрішніх водних шляхах

I. Загальні положення

1. Цей Порядок встановлює класифікацію, порядок повідомлення про аварійні події, процедуру технічного розслідування та порядок складання звіту за результатами технічного розслідування аварійних подій, що сталися із суднами внутрішнього плавання та малими суднами під час їх прямування внутрішніми водними шляхами.

2. У цьому Порядку під терміном «технічне розслідування аварійних подій» розуміється розслідування з метою встановлення причин виникнення аварійних подій, удосконалення безпеки судноплавства та вжиття профілактичних заходів для запобігання таким подіям в майбутньому.

Інші терміни, що застосовуються в цьому Порядку, вживаються в значеннях, наведених у Водному кодексі України, Кодексі торговельного мореплавства України, Законі України «Про внутрішній водний транспорт».

3. Дія цього Порядку не розповсюджується на аварійні події, що сталися з військовими суднами, спортивними суднами, морськими суднами під час їх прямування внутрішніми водними шляхами.

Порядок технічного розслідування аварійних подій, що відбулися за участю іноземних суден на внутрішніх водних шляхах або із українськими судами на внутрішніх водних шляхах іноземних держав, визначається міжнародними договорами України.

II. Класифікація аварійних подій

1. Аварійні події з суднами внутрішнього плавання (далі – судна) під час їх прямування внутрішніми водними шляхами, окрім малих суден, в залежності від наслідків для екіпажу, пасажирів, суден і споруд, класифікуються як дуже серйозні аварії, серйозні аварії, серйозні інциденти та інциденти.

2. До дуже серйозної аварії належить аварійна подія, що спричинила:
загибель будь-якої особи під час експлуатації судна;
зникнення безвісти будь-якої особи із судна під час експлуатації судна;

загибель або затоплення судна, або вимушене залишення судна членами екіпажу та пасажирями через пошкодження корпусу і втрату остійності під час руху;

сильне забруднення довкілля через розлив нафтопродуктів у кількості, що перевищує 1 м³; покриття плівкою більше 1/3 від поверхні водного об'єкта при його видимій площі до 6 км² або більше 2 км² поверхні водного об'єкта внаслідок пошкодження судна/суден під час їх експлуатації.

3. До серйозної аварії належить аварійна подія, що спричинила:
- травмування будь-якої особи під час експлуатації судна;
 - зіткнення, удари і навалювання суден, які призвели до втрати здатності управляти судном;
 - вибухи і пожежі на суднах, що виникли під час експлуатації судна;
 - різні механічні пошкодження суден (корпусів, надбудов, рушійних установок), які були допущені під час їх експлуатації, що призвели до втрати судноплавних якостей судна;
 - пошкодження суднами гідротехнічних споруд внутрішніх водних шляхів та інших споруд на внутрішніх водних шляхах, які призвели до припинення їх експлуатації на строк більше 12 годин;
 - припинення судноплавства через пошкодження суднами гідротехнічних споруд внутрішніх водних шляхів або перекриття судноплавного ходу суднами, які стоять на мілині, на строк більше 12 годин з моменту підходу до таких ділянок інших суден;
 - простій на мілині для пасажирських суден більше 12 годин, для інших самохідних суден та составів, що штовхаються, більше 48 годин;
 - забруднення довкілля через розлив нафтопродуктів у кількості до 1 м³; покриття плівкою менше 1/3 від поверхні водного об'єкта при його видимій площі до 6 км² або менше 2 км² поверхні водного об'єкта під час експлуатації судна/суден.

4. До серйозного інциденту належить аварійна подія, що виникла під час експлуатації судна, внаслідок якої судно чи будь-яка особа піддалися небезпеці, або внаслідок якої може бути завдане серйозне ушкодження судну та/або його конструкції.

До серйозних інцидентів належать:

- різні механічні пошкодження суден (корпусів, надбудов, рушійних установок), які були допущені під час їх експлуатації, що за своїми наслідками не належать до серйозних аварій;
- пошкодження суднами гідротехнічних споруд внутрішніх водних шляхів та інших споруд на внутрішніх водних шляхах, які призвели до припинення їх експлуатації на строк від 6 до 12 годин;
- припинення судноплавства через пошкодження суднами гідротехнічних споруд внутрішніх водних шляхів або перекриття судноплавного ходу суднами,

які стоять на міліні, на строк від 6 до 12 годин з моменту підходу до таких ділянок інших суден;

простій на міліні для пасажирських суден від 6 до 12 годин, інших самохідних суден та складів суден, що штовхаються від 12 до 48 годин, несамохідних суден більше 24 годин;

зсув вантажів під час руху судна;

події, пов'язані із втратою якорів або якірного ланцюга, втратою або пошкодженням рятувальних шлюпок або шлюпбалок.

5. До інциденту належить аварійна подія, що виникла під час експлуатації судна, що обумовлена відхиленням від нормальної роботи судна, екіпажу, впливом навколишнього природного середовища, що погіршує безпеку судноплавства, але яка за наслідками не закінчилася дуже серйозною аварією, серйозною аварією або серйозним інцидентом.

До інцидентів не належить відмова будь-якої системи судна, що виявлена екіпажем заздалегідь та не призвела до будь-яких негативних наслідків для пасажирів, екіпажу, судна та навколишнього природного середовища.

6. Аварійні події із малими суднами на внутрішніх водних шляхах класифікуються як дуже серйозні аварії з малими суднами, серйозні аварії з малими суднами, серйозні інциденти з малими суднами.

7. До дуже серйозної аварії з малими суднами належить аварійна подія, при якій загинула будь-яка особа, або аварійна подія, яка спричинила сильне забруднення довкілля через розлив нафтопродуктів у кількості, що перевищує 1 м³; покриття плівкою більше 1/3 від поверхні водного об'єкта при його видимій площі до 6 км² або більше 2 км² поверхні водного об'єкта у результаті:

зіткнення, ударів, навалювань, затоплення малих суден через пошкодження корпусу під час руху;

пошкодження малими суднами гідротехнічних споруд внутрішніх водних шляхів та інших споруд на внутрішніх водних шляхах;

перекидання та затоплення малих суден через порушення встановлених норм вантажопідйомності, пасажиромісткості, неправильного розміщення вантажу та людей на малому судні, незабезпечення судна рятувальними засобами згідно з нормами постачання;

перекидання та затоплення малих суден через користування технічно несправними суднами, силовими і рушійними установками або вітрильними суднами, які не пристосовані для перевезення пасажирів, а також управління судном особами, які не мають прав на управління або перебувають у стані алкогольного та/або наркотичного сп'яніння, або втратили орієнтування внаслідок втоми;

перекидання або затоплення малих суден під час руху в штормових або інших несприятливих гідрометеорологічних умовах;

нещасні випадки на воді за участю малих суден, до яких належать наїзд малих суден на людей, які перебувають у воді, наїзд або попадання малих суден під корпуси самохідних і несамохідних суден, що рухаються.

8. До серйозної аварії з малими суднами належить аварійна подія, при якій травмовано осіб, або аварійна подія, яка спричинила забруднення довкілля через розлив нафтопродуктів у кількості до 1 м³; покриття плівкою менше 1/3 від поверхні водного об'єкта при його видимій площі до 6 км² або менше 2 км² поверхні водного об'єкта внаслідок подій, перерахованих у пункті 7 цього розділу.

9. До серйозного інциденту з малими суднами належить аварійна подія, наслідки в результаті настання якої перераховані у пункті 7 цього розділу, при якій не було допущено травм або загибелі людей і не заподіяно шкоди навколишньому природному середовищу.

10. До аварійних подій, перерахованих у пунктах 1–9 цього розділу, не належать події, що безпосередньо не пов'язані із судноплавством, а саме:

- пошкодження корпусів суден портовими механізмами і вантажами при неправильному їх навантаженні та розвантаженні;

- посадка на мілину рятувальних, шляхових та інших суден при виконанні робіт за межами судноплавного ходу;

- поломки та пошкодження суден при дослідних та експериментальних провідках і роботі в льодових умовах;

- пошкодження і затоплення малих суден, якщо вони не пов'язані із зіткненнями, ударами, навалюваннями, затопленнями малих суден через пошкодження корпусу під час руху;

- випадки при рятувальних роботах, посадка на мілину, удари об підводні перешкоди та пошкодження суден при виконанні рятувальних робіт і наданні допомоги іншим суднам, при знятті з мілини, а також у штормових і льодових умовах;

- пошкодження суден при наданні допомоги підприємствам, організаціям та населенню при повенях, пожежах або інших видах стихійного лиха.

III. Порядок повідомлення про аварійні події

1. Про всі аварійні події з суднами та малими суднами капітани, судоводії, інші посадові особи, що відповідають за безпеку судноплавства та утримання гідротехнічних споруд внутрішніх водних шляхів, зобов'язані негайно (не більше 3 годин) надати первинну та всю наявну інформацію про аварійну подію всіма можливими засобами зв'язку Національному бюро розслідувань на транспорті (далі – НБРТ), річковій інформаційній службі (якщо судно, з яким сталася аварійна подія, знаходиться на внутрішніх водних шляхах

у зоні дії річкової інформаційної служби), судновласнику, власнику пошкоджених плавучих об'єктів, гідротехнічних споруд внутрішніх водних шляхів з одночасним вжиттям всіх можливих заходів щодо ліквідації наслідків аварійної події.

2. Судновласник, власник пошкоджених плавучих об'єктів, гідротехнічних споруд внутрішніх водних шляхів після отримання первинної інформації про аварійну подію зобов'язані протягом однієї доби з дати її отримання надати у паперовій або електронній формі з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку НБРТ оперативну інформацію про аварійну подію (АП) за формою, наведеною у додатку 1 до цього Порядку, яка може бути за необхідністю доповнена будь-якими іншими відомостями, що стосуються аварійної події.

Перелік контактів для надання оперативної інформації оперативним черговим НБРТ (у разі наявності) публікується у повідомленнях мореплавцям та на офіційному вебсайті НБРТ.

3. НБРТ у разі загибелі чи травмування іноземців під час аварійної події невідкладно інформує Міністерство закордонних справ України.

4. Якщо аварійна подія сталася на внутрішніх водних шляхах з іноземним судном та/або з членом екіпажу судна чи пасажиром, які є громадянами іноземної держави, НБРТ також повідомляє про аварійну подію уповноважений орган з питань розслідування відповідної заінтересованої держави.

IV. Процедура проведення технічного розслідування аварійних подій

1. Під час технічного розслідування аварійних подій мають бути з'ясовані всі обставини і причини, внаслідок яких сталася аварійна подія, її наслідки, розроблені рекомендації із запобігання виникненню подібних аварійних подій у майбутньому.

Технічне розслідування не має на меті встановлення вини чи відповідальності.

Технічне розслідування аварійної події має проводитися окремо від будь-якого досудового розслідування, спрямованого на встановлення вини або відповідальності.

2. Технічне розслідування аварійних подій, пов'язаних із судноплавством, що сталися із суднами внутрішнього плавання та малими суднами під час їх прямування внутрішніми водними шляхами, покладається на НБРТ, яке є державною спеціалізованою експертною установою з технічного розслідування подій на транспорті.

НБРТ приймає рішення про проведення технічного розслідування аварійних подій з урахуванням тяжкості їх наслідків, особливостей та рівня впливу.

3. Технічне розслідування аварійної події проводить уповноважений з розслідування працівник, призначений наказом керівника НБРТ.

У разі необхідності уповноважений з розслідування може формувати групу з розслідування шляхом залучення до неї працівників експертних та наукових установ у відповідних сферах.

4. Уповноважений з розслідування користується правами, визначеними цим Порядком та частиною сьомою статті 67 Закону України «Про внутрішній водний транспорт».

5. Уповноважений з розслідування відповідно до своїх обов'язків:

складає та затверджує план технічного розслідування аварійної події, в якому передбачаються основні напрями діяльності, послідовність виконання обстежень та експертиз, з'ясування обставин та інших чинників, що призвели до аварійної події, відповідальні за їх проведення, терміни їх виконання;

організовує, проводить і контролює всі етапи технічного розслідування аварійної події, координує дії всіх учасників групи з розслідування (у разі її формування).

6. Уповноважений з розслідування при виконанні своїх обов'язків та прийнятті рішень повинен бути незалежним від будь-якої особи, яка:

може бути причетна до аварійної події;

приймає рішення про застосування адміністративних чи дисциплінарних заходів стосовно особи та/або організації, причетної до аварійної події.

7. Капітан судна, з яким сталася аварійна подія, або інший член екіпажу судна, який прийняв командування, керування судном під час настання аварійної події, документує обставини настання аварійної події та збирає відповідні матеріали.

За результатами збору відповідних матеріалів капітаном судна або іншим членом екіпажу судна, який прийняв командування судном, складається опис в довільній формі.

До відповідних матеріалів належать:

детальне викладення відомостей про характер аварійної події і обставини, за яких відбулася аварійна подія;

суднові документи;

кваліфікаційні документи судового екіпажу;

прилад реєстрації даних про рейс (ПРД), встановлений на судні (за наявності),

дані з приладів реєстрації даних про рейс (ПРД) та інших самописних приладів (реєстраторів), встановлених на судні (за наявності), їх розшифрування, схема маневрування, таблиці маневрених характеристик судна, схеми, фотографії та креслення пошкоджень тощо;

список загиблих і травмованих осіб;

перелік втраченого майна;

інші фото-, відео-, аудіо- матеріали, письмові та речові матеріали і документи про аварійну подію.

Капітан судна, з яким сталася аварійна подія, або інший член екіпажу судна, який прийняв командування судном, передає копії відповідних матеріалів уповноваженому з розслідування або до НБРТ безпосередньо, або через адміністрацію порту у першому порту заходження судна після аварійної події.

8. Технічне розслідування аварійної події проводиться з дати її настання у такі строки:

дуже серйозної аварії з суднами та малими суднами – 60 робочих днів;

серйозної аварії та серйозного інциденту з суднами та малими суднами – 45 робочих днів;

інциденту з суднами – 15 робочих днів.

Розслідування аварійної події не може затримувати ліквідацію наслідків аварійної події та робіт з відновлення судноплавства.

9. При необхідності проведення експертиз, дослідних робіт або додаткового з'ясування обставин аварійної події строк технічного розслідування аварійної події може бути продовжено до 20 робочих днів, а у разі затоплення суден та/або загибелі людей – до 30 робочих днів.

10. Зіткнення, удари та навалювання двох і більше суден розслідуються та класифікуються залежно від наслідків як одна аварійна подія.

11. Технічному розслідуванню НБРТ не підлягають випадки, пов'язані:

з технічними причинами (техногенного характеру) внаслідок помилок проектування суден;

з вибухами та пожежами на суднах, якщо вони не виникли внаслідок аварійної події;

з незначними пошкодженнями суден та гідротехнічних споруд внутрішніх водних шляхів, якщо вони не були наслідком зіткнень, ударів або навалів на інші судна або гідротехнічні споруди внутрішніх водних шляхів;

з втратою якорів, якщо вони не були наслідком порушення правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах.

Ці випадки враховуються судновласниками та власниками гідротехнічних споруд внутрішніх водних шляхів як незначні технічні випадки, а за

результатами з'ясування причин їх виникнення вживаються відповідні заходи для попередження їх виникнення у майбутньому.

V. Порядок складання звіту за результатами технічного розслідування аварійних подій

1. За результатом технічного розслідування аварійних подій уповноваженим з розслідування протягом 10 робочих днів після завершення розслідування аварійної події складається звіт, що формується з урахуванням результатів обстежень та експертиз, зібраної та узагальненої уповноваженим з розслідування інформації.

У звіті зазначаються остаточна класифікація аварійної події та рекомендації щодо безпеки судноплавства на внутрішніх водних шляхах для запобігання аварійним подіям у майбутньому.

Звіт підписується уповноваженим з розслідування, залученими ним членами групи з розслідування та затверджується керівником НБРТ.

Форма звіту про технічне розслідування аварійної події (АП) наведена в додатку 2 до цього Порядку.

2. Звіти після їх підписання та затвердження керівником НБРТ протягом тижня опубліковуються на офіційному вебсайті НБРТ.

3. Судновласники, власники гідротехнічних споруд внутрішніх водних шляхів, капітани, судноводії суден та малих суден, інші посадові особи, що відповідають за безпеку судноплавства та утримання гідротехнічних споруд внутрішніх водних шляхів, повинні ознайомитись із звітами з метою удосконалення безпеки судноплавства та вжиття профілактичних заходів для запобігання таким подіям в майбутньому.

4. НБРТ щомісяця (до 10-го числа) готує звіт про стан безпеки судноплавства та аварійності із суднами та малими суднами на внутрішніх водних шляхах України, який оприлюднює на своєму офіційному вебсайті.

Додаток 1
до Порядку проведення технічного
розслідування аварійних подій,
пов'язаних із судноплавством на
внутрішніх водних шляхах
(пункт 2 розділу III)

Оперативна інформація про аварійну подію (АП)

1.	Дата та судновий час (UTC), коли сталася АП	
2.	Назва судна, прапор, реєстраційний номер, тип судна, з яким сталася АП, порт приписки, власне ім'я та прізвище капітана судна, з яким сталася АП	
3.	Попередня класифікація АП	
4.	Місце, де сталася АП, координати (широта, довгота), географічне положення судна (відстань до берегової лінії, порт, причал, тощо)	
5.	Судновласник судна, з яким сталася АП, контактні реквізити	
6.	Порт відходу та порт призначення судна, з яким сталася АП, курс та швидкість судна на час АП	
7.	Поточні та прогнозні погодні умови (видимість, напрямок і сила вітру, хвилювання, течія)	
8.	Обставини АП, наявність ушкодження суден, інших об'єктів та навколишнього природного середовища	
9.	Причини та наслідки АП для людей, майна та навколишнього природного середовища	
10.	Наявність загиблих і травмованих осіб, їх власні ім'я та прізвище, посади (у	

	разі належності до складу екіпажу)	
11.	Ідентифікаційні дані про інші судна, причетні до АП	
12.	Заходи оперативного реагування, у тому числі необхідність залучення сил та засобів для надання допомоги	
13.	Інші суттєві дані (присутність на борту лоцмана, використання буксирів, регулювання руху суден береговими службами, кількість та найменування вантажів, клас та характеристики небезпечних вантажів (за наявності), контактні дані тощо)	

(підпис)

(власне ім'я, прізвище)

(дата)

(час)

Додаток 2
до Порядку проведення технічного
розслідування аварійних подій,
пов'язаних із судноплавством на
внутрішніх водних шляхах
(пункт 1 розділу V)

ЗАТВЕРДЖУЮ

(керівник НБРТ)

(підпис)

(власне ім'я, прізвище)

року

Звіт про технічне розслідування аварійної події (АП)

що сталася із судном _____,
(назва судна)

яке належить _____
(найменування / прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) судовласника, національна належність судна,
місцезнаходження / задеклароване / зареєстроване місце проживання (перебування))

(місце складання звіту)

« ____ » _____ року
(дата складання звіту)

Уповноважений з розслідування _____,
(власне ім'я, прізвище, посада)

призначений наказом керівника НБРТ _____,
(дата і номер наказу)

Залучені члени групи з розслідування (у разі наявності):

(власне ім'я, прізвище, посада)

(власне ім'я, прізвище, посада)

(власне ім'я, прізвище, посада)

провів (провели) в період з « ____ » _____ року до « ____ » _____ року
розслідування аварійної події (далі – АП), яка сталася

(вказати місце, дату, час АП)

1. Обставини, за яких сталася АП:

1) загальна інформація про АП:

(описати, що конкретно трапилося, додаються фото-, відео-, аудіо-, письмові та інші матеріали)

2) узагальнені відомості щодо загиблих і травмованих осіб:

3) інформація про погодні умови:

2. Фактична інформація стосовно кожного причетного судна:

3. Дані про рейс:

4. Відомості про постраждалих (наявність загиблих і травмованих осіб), власні імена та прізвища, у разі належності до складу екіпажу судна – посада:

5. Наслідки АП:

1) забруднення навколишнього природного середовища (екологічний фактор):

2) поломки, відмови та стан обладнання (технічний фактор):

3) порушення процесів та процедур (організаційний фактор):

4) особистісний фактор:

(помилкові дії членів екіпажу, відповідність підготовки екіпажу, ведення спостереження, соціальний клімат, режим роботи та відпочинку тощо)

5) вплив зовнішніх дій на виникнення та розвиток АП:

6. Висновки та рекомендації:

1) аналіз АП:

(аналіз усіх виявлених у процесі розслідування небезпечних чинників, що призвели до відхилень у діях посадових осіб та у роботі устаткування, відхилень від норм проектування, виготовлення та експлуатації суднового обладнання і конструкцій, відхилень від правил судноводіння, протипожежних правил та інших нормативно-правових актів, що регламентують безпеку судноплавства, із визначенням ступеня впливу цих відхилень на розвиток АП з посиланням на відповідні статті, розділи, пункти нормативно-правових актів та додаються фото-, відео- та інші матеріали)

2) причини АП:

(наводяться дії осіб, що призвели та/або сприяли виникненню АП з посиланням на відповідні статті, розділи, пункти нормативно-правових актів або зазначається, які нормативні вимоги при цьому порушені, не виконані, не дотримані, а також виявлені на судні проблеми, пов'язані з безпекою плавання, які призвели до помилкових дій екіпажу; причетність до АП, якщо це мало місце, інших суден, підприємств, організацій і установ із визначенням ступеня їхнього впливу на виникнення і перебіг АП)

3) перелік судових документів, що втратили чинність на дату АП:

(якщо АП класифікована як дуже серйозна аварія, серйозна аварія)

4) АП класифікується як: дуже серйозна аварія, серйозна аварія, серйозний інцидент, інцидент, дуже серйозна аварія з малим судном, серйозна аварія з малим судном, серйозний інцидент з малим судном

(необхідне підкреслити)

7. Інша інформація:

(наводяться: опис усіх речових доказів, зібраних капітаном судна (або судновласником) щодо аварійної події; розшифровка записів приладу реєстрації даних про рейс та інших самописців; уся інша інформація, необхідна для обґрунтування висновку про причини АП)

8. Перелік матеріалів, що додаються:

Уповноважений з розслідування

(підпис)

(власне ім'я, прізвище)

Залучені члени групи з розслідування (у разі наявності):

(підпис)

(власне ім'я, прізвище)

(підпис)

(власне ім'я, прізвище)

(підпис)

(власне ім'я, прізвище)
